

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Téma diplomové práce: Význam přejmenování

Jméno studenta: Hana Kramolišová

Vedoucí práce: Jiří Beneš

Popis a hodnocení práce:

Diplomová práce „Význam přejmenování“ studentky Hany Kramolišové má 62 stran, včetně strany titulní s dvojjazyčným názvem. Dále práce obsahuje poděkování, prohlášení, dvojjazyčnou anotaci se soupisem klíčových slov, desetinně tříděný obsah, seznam zkratk biblických knih, seznam použité (přiměřené a tříděné) literatury: primární, sekundární, encyklopedie a slovníky (20 titulů), anglické Summary a jednu přílohu. Vlastní stat' má tři kapitoly (str. 9-55) + úvod a závěr. Poznámkový aparát tvoří 157 položek standardně pod čarou na stránce. Všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

V Úvodu studentka nejprve reflektuje fenomén pojmenování a přejmenování (ještě jednou a jinak bude tento jev reflektovat v kap. s názvem „Jméno“), pak popisuje způsob, jakým bude téma zpracovávat. Vychází z příběhu přejmenovaného a srovnáním těchto příběhů chce postihnout společné znaky a tím význam přejmenování.

V první kapitole s názvem „Jméno“ se zamýšlí nad jménem, pod kterým je znám Bůh ve Starém zákoně a nad jménem „Ježíš Kristus“. Nevykládá etymologii jména ani titulů (přezdívek) pro Boha ve Starém zákoně užívaných. Nevytýkám jí to – je to složitá problematika. Vše by spravil odkaz na některou starozákonní teologickou monografii (tak, jak to činí v následující kapitole odkazem na Culmannovu Christologii). Při obhajobě by studentka mohla vysvětlit, zda Hospodinův výrok v Ex 3,14 je vrchol Božího sebezjevení či sebezakrytí, jak sama uvádí na str. 11. Z jejího popisu Božího jména není ani jasné, zda pojmenovává Bůh sám sebe, nebo zda Boha pojmenovává komunita. Které ze jmen označujících Boha je vlastní a které obecné (přezdívka)? Je vůbec relevantní pojmenovávat Boha, který není viditelný, ani jménem popsitelný (pro nějž v lidské řeči neexistují kategorie, které by jej mohly vystihnout)? To vše je možno rozkrýt při obhajobě.

V podkapitole „Ježíš Kristus“ se poprvé objevuje zvláštní fenomén pojmenování, které není dílem člověka, tedy jména shora. To bude u dalších postav hrát velkou roli a to podle mého soudu tvoří těžiště její práce. Složitou problematiku Ježíšových titulů shrnuje poměrně přehledně a odkazem na odbornou literaturu. Titulu Mesiáš a Syn Boha se věnuje na jiném místě práce, v kap. Nový zákon, ale zde spíše s ohledem na přejmenování Petrovo. Při obhajobě by se však mohla vyjádřit i k Petrovu pojmenování Ježíše, které je tak významné, že jej Ježíš označuje zjevení od Hospodina.

Nejrozsáhlejší kapitola má název „Starý zákon“ (str. 19-52). Jednotlivé přejmenovávané postavy řadí podle toho, jak se jejich příběhy objevují v českém překladu. K přehlednosti srovnávaných pasáží přispívají na některých místech tabulky. Kapitola je zpracována poměrně podrobně s mnoha nečekanými průhledy a zjištěními. Studentka zde prokázala schopnost samostatně a mnohdy originálně pojmut zpracované téma a živým způsobem se vyhnout pouhé bezduché kompilaci odborné literatury. Přínosem je také ohled na židovskou vykladačskou tradici, v křesťanském prostředí zanedbávanou. Za silnou stránku výkladu považuji propojení jména s příběhem tak, že příběh se stává interpretací jména (přejmenování). To je určité novum oproti běžnému způsobu, podle kterého je jméno interpretačním klíčem příběhu. Studentka nadřadila jméno příběhu a docílila tak nové možnosti interpretace. To je třeba ocenit. Na druhou stranu je však třeba se ptát, proč studentka pominula tak závažný akt přejmenování, jakým bylo přejmenování Daniela a jeho třech soudruhů králem Nabukadnesarem v babylonském exilu, nebo dvojjméno královny Ester – Hadassy. Navrhuji, aby se tím zabývala při své obhajobě.

V kapitole „Nový zákon“ pracuje jen se dvěma postavami. Formuluje zde však závažnou otázku, kterou žel ve své práci nerozpracovává, a to zda nemůže jméno u postavy, která má jména dvě (staré a nové vzniklé přejmenováním), znamenat hodnocení jejího jednání. Nevytýkám jí to, bylo by to možná na doktorskou práci, ale svůj názor k tomu by na základě svého studia při obhajobě mohla sdělit.

Výsledky svého zkoumání velmi přehledně shrnula v závěru práce. Připravila tím podklady pro další zkoumání. Práce Hany Kramolišové je podle mého soudu dalším dokladem toho, že odborný zájem o biblistiku na naší fakultě roste a že se daří zapojit studenty do samostatné práce s biblickými texty. Navrhuji hodnotit ji velmi dobře (2). V případě, že se s otázkami určenými k obhajobě vyrovná přesvědčivě, nebránil bych se ocenit ji jako výbornou (1).

V Praze, dne 25.4.2010

Jiří Beneš